

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Chrudim, U Stadionu 756

U Stadionu 756, 537 03 Chrudim 3

Identifikátor školy: 600 090 493

Termín konání komplexní inspekce: 7. - 14. leden 2002

Čj.	102 023/02-2450
Signatura	kj1cv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola (dále jen ZŠ) je samostatný právní subjekt s příspěvkovou formou hospodaření. Součástí ZŠ je školní družina. ZŠ je úplnou základní školou, která má 638 žáků ve 25 třídách. Škola byla v roce 1999 zařazena do Projektu intenzifikace sportovních tříd MŠMT ČR.

Ve školním roce 2001/2002 je realizován vzdělávací program:

Základní škola čj. 16 847/96-2 v 1. - 5. ročníku, v VI. A - IX. A a VI. B - IX. B dívky,

Základní škola čj. 29738/96-22-50 s rozšířenou výukou tělesné výchovy - kopaná ve třídách VI. B - IX. B chlapci, s rozšířenou výukou tělesné výchovy - atletika ve třídách VI. C - IX. C.

Pro výchovně vzdělávací činnost je k dispozici třicet učeben ve dvou budovách, z toho pracovní výpočetní techniky, dílna kovo dřevo, velká a malá tělocvična, chodba s japexovým povrchem. Odborná učebna fyziky, chemie a přírodopisu je zároveň kmenovou třídou. V areálu školy je venkovní hřiště s umělým povrchem. Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně v objektu školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v 1. - 5. ročníku

Hospitační činnost probíhala v předmětech český jazyk, matematika, prvouka a vlastivěda. Učební plán sledovaných předmětů je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Výuka jednotlivých předmětů vychází z učebních osnov a je upřesněna prostřednictvím tematických plánů. V tematických plánech českého jazyka ve 4. a 5. ročníku nejsou dostatečně zapracovány Úpravy a doplňky čj. 25 018/98 vzdělávacího programu Základní škola ze dne 25. srpna 1998.

Sledované hodiny byly vedeny týmem vyučujících, z nichž jedna učitelka nesplňuje kvalifikační podmínky pro první stupeň. Vyučování probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny starším žákovským nábytkem (i méně vhodným - V. B). Estetická výzdoba učeben dosahuje různé úrovně. V kabinetech prvního stupně je převaha učebních pomůcek staršího data, nedostatečný je nákup nových materiálů, který vyhovuje současnému pojetí prvního stupně. Ve výuce převažovala práce žáků s učebnicemi a učebními texty. Jen v malé části hodin, zejména ve vlastivědě a prvouce, bylo zaznamenáno zpestření výuky názorným materiálem (v jednom případě vytvořeným vyučujícími), doplňujícími texty a práce s mapou. V žádné hospitované hodině nebyla zařazena práce s audiovizuální technikou. Většina hodin byla členěna v souladu s psychohygienickými zásadami, vhodné zařazení relaxačních částí bylo uplatňováno spíše v nižších ročnících.

V organizaci výchovně vzdělávacího procesu byly u vyučujících sledovány různé přístupy, většinou však převládalo pozitivní zjištění ve smyslu využití rozmanitých forem a metod práce. Kvalitní sledované vyučovací hodiny byly skladebně velmi pestré, charakteristické bylo střídání metod a tedy i činností žáků, velmi dobrá byla příprava na tabuli. Během výuky byl žákům podle pokynů vyučujících umožněn pohyb po třídě. Učitelé vysvětlovali jevy systematicky, ověřovali si konkrétními otázkami nebo úkoly stav chápání žáků, otázky byly kladeny jasně, většinou jednoznačně. V hodinách českého jazyka nebyl opomíjen důraz na vytváření správných návyků a dovedností při psaní. Písemným pracím většina učitelů věnuje dostatečnou pozornost. Aktivita žáků byla na nižší úrovni v těch hodinách, kde převládalo vedení výuky formou řízeného rozhovoru, práce jednotlivých žáků u tabule a využití učebnice. Vyučující dbali, aby byli do výuky zapojeni v co největší míře všichni žáci. V hodinách, které nebyly vedeny frontálně, se to dařilo lépe.

Přiměřené využívání pochval bylo motivujícím prvkem ve všech zhlédnutých hodinách. Vyučujícím záleželo na tom, aby žáci pochopili učivo, jejich individuální přístup k jednotlivým dětem zaručoval v případě potřeby přiměřenou pomoc. Kladem byl přátelský a vlídný přístup učitelů k žákům. Žáci byli většinou aktivní, z části byla využívána snaha pro

uplatnění jejich názorů. V závěru vyučovacích hodin nezbyl vždy dostatek času na shrnutí učiva a hodnocení žákovských výkonů.

V hospitovaných hodinách byly v menší míře uplatňovány kooperativní formy učení, převládala dominantní úloha učitele. Hodnocení výkonu žáků, které bylo spíše pozitivní, prováděli většinou vyučující. Převážná část učitelů dbala na rozvoj komunikativních schopností, přesto některé odpovědi žáků byly jednoslovné.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech 1. - 5. ročníku je celkově velmi dobrá.

Matematika

Hodinová dotace předmětu je v souladu se schváleným a školou přijatým vzdělávacím programem. Zpracované tematické plány zaručují kontinuitu výuky, k obsahové duplicitě nedochází. Na výuku matematiky navazuje nepovinný předmět cvičení z matematiky, čímž je žákům 9. ročníků dána možnost získat komplexnější vědomosti související s vyučovacím předmětem. Jsou uskutečňována školní kola matematických soutěží Klokánek a Pythagoriáda.

Matematiku vyučují učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhá v kmenových třídách průměrné estetické úrovně bez podnětných impulsů k matematice. Kabinet je vybaven pomůckami v dostačujícím množství. Žáci používají učebnice i sbírky úloh z matematiky odpovídající zvolenému vzdělávacímu programu. V hospitovaných hodinách nebyla využita didaktická technika. Psychohygienické podmínky byly ve sledovaných hodinách zajištěny průměrně. Málo pozornosti bylo věnováno zařazování přirozených relaxačních činností a tělovýchovných chvil.

Základní metodou výuky byla frontální, často samostatná práce, žáci mohli pracovat individuálním tempem. Zpravidla chyběla práce navíc pro nadanější žáky a zároveň prostor, aby se vyučující mohl věnovat těm, kteří tak rychlí nejsou. Pokud byl výklad nového učiva prováděn induktivní metodou, žáci většinou dokázali provést zobecnění učiva a zároveň využít získaných vědomostí při řešení příkladů. V průběhu sledovaných hodin byly zjištěny nedostatky u žáků ve znalostech pouček, vzorců, úprav zlomků i počítání se zápornými čísly, poměrně špatně (až na výjimku v jedné z hospitovaných hodin) se orientují v matematických tabulkách. Vyučující umožňují řešit úkoly alternativními způsoby, učivo je interpretováno věcně správně. V opakovacích částech hodin chyběla diferenciací učiva. Hodiny končily bez strukturovaného závěru – shrnutí, upevnění a utvrzení učiva aktivně prováděného žáky a bez zhodnocení jejich výkonu. Organizační pokyny vyučujících byly jasné, srozumitelné, náročností přiměřené věku a možnostem žáků. Domácí úkoly jsou zadávány v přiměřeném množství co do kvantity i obtížnosti, nesuplují školní výuku.

V úvodu hodin byl žákům většinou oznámen průběh a cíl hodiny se záměrem motivovat je. Následovalo opakování a procvičování učiva, při kterém byly otázky učitelů zaměřeny na pochopení vztahů a souvislostí. Dalšími motivačními činiteli bylo kladné hodnocení a povzbuzení v průběhu hodin. Málo bylo využíváno soutěživých a kooperativních forem práce. Hodnocení a klasifikace žáků je prováděna v přiměřeném množství vzhledem k charakteru předmětu, klasifikovány jsou jejich písemné i ústní projevy. Čtvrtletní práce jsou co do obtížnosti a časové náročnosti přiměřené schopnostem žáků. Stejně práce jsou zadávány v paralelních třídách ročníku. Ve čtvrtletních pracích 6. a 9. ročníků je hodnocena pozitivně každá matematická operace, kterou žák ovládá, oproti 7. a 8. ročníků, kde je hodnocen samostatně každý zadaný příklad. Rodiče mají v žákovských knížkách dostatek informací o průběhu vzdělávání žáků v matematice. Systém psaní do žákovských sešitů umožňuje rozlišovat podstatné učivo od procvičování a upevňování vědomostí.

Osobnost žáka byla ve všech sledovaných hodinách respektována. Učitelky měly přirozenou autoritu, kladný vztah k žákům a snahu pomoci jim při řešení problémů. Dbaly na přesné

matematické vyjadřování. Komunikativní dovednosti žáků nejsou vždy cílevědomě rozvíjeny, ve většině hodin převládá verbální projev učitelek. V průběhu vyučovacích hodin byli žáci ukázněni. Obtížně se vyučuje ve třídě VIII. B, s rozšířenou výukou tělesné výchovy (zaměřeno na kopanou), ve které je 33 žáků.

Kvalita vzdělávání v matematice je celkově na průměrné úrovni.

Český jazyk

Učební plán předmětu český jazyk je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Zvolené členění výuky na jednotlivé složky, tj. jazykové vyučování, slohový výcvik a literatura, odpovídá navrženému schématu. Vyučujícími zpracované tematické plány učiva mají univerzální charakter, jedná se o nastínění hlavních okruhů činnosti, zpravidla bez podrobnější specifikace. Pedagogicky realizovaná průběžná vzájemná konzultace okruhů učiva a tím zajištění návaznosti mezi jednotlivými ročníky je patrná ze zápisů jednání metodické komise. Příprava vyučujících na sledovanou výuku dosahovala kvalitních hodnot, byla promyšlená se znaky soustavnosti, avšak převažující volené metody a formy práce patří většinou do kategorie běžně užívaných bez obohacujících prvků alternativního vyučování.

Výuku českého jazyka zajišťuje zkušený čtyřčlenný tým, jehož členky svým dosaženým vzděláním naplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti vyjma jedné vyučující, která nesplňuje požadavek způsobilosti odborné. Na výuce českého jazyka dále participuje absolventka vyšší odborné školy se zaměřením na speciální pedagogiku volného času. Působí jako odborná asistentka (viz níže). Sledované vyučování probíhalo v běžných podmínkách kmenových tříd nevýrazné estetické úrovně. Část tříd je vybavena novým školním nábytkem, v dalších učebnách se nachází zařízení staré, opotřebované a poničené. Didaktická a reprodukční technika nebyla ve sledovaných hodinách použita. Ve výuce převažovala alternace učebnic, tabule a sešitů žáků, přínosem byly nakopírované texty a úkoly pro žáky. Názorným nástěnným materiálem vztahujícím se k probíranému či opakovanému učivu zejména mluvnického charakteru nejsou třídy v potřebné míře stabilně vybaveny. Občas byly využity pouze jednorázově stejně jako pomůcky charakteru jazykových příruček a slovníků. Některé pomůcky jsou starší, prozatím v menší míře vyhovují potřebám moderní výuky, neboť rezervy jsou jak v kvalitě, tak i kvantitě. Používané metody a formy práce nevytvářely zcela optimální podmínky pro uplatnění zásad psychické a somatické hygieny. Nedobrým zvykem některých vyučujících je přetahování hodin do přestávek přinášející žákům nedostatečný prostor pro relaxaci a přípravu na další výuku.

V třídních kolektivech se nacházejí jedinci, kterým byla odborným pracovištěm diagnostikována specifická vývojová porucha učení. Vzhledem k tomu, že učitelky českého jazyka 2. stupně, vyjma jedné z nich, nejsou odborně vyškoleny k reedukační činnosti, nejsou nastoleny zcela příznivé podmínky ke speciální péči o tyto žáky. V běžné výuce zpravidla nebyla těmto žákům věnována výraznější pozornost, podřizovali se úkolům plošně zadávaným. Reedukační individuální péče není na 2. stupni zajišťována, je suplována tzv. dyslektickými kroužky, které mají doučovací podobu. V této oblasti participuje také odborná asistentka. V rámci běžné výuky vede početnou skupinu žáků s vývojovými poruchami učení. Sledovaná výuka probíhala v odborné učebně, práce byla zaměřena na procvičování mluvnických kategorií pomocí počítačového programu. Efektivita hodiny byla nižší, neboť nebyla zcela postížena práce jednotlivých žáků. Žáci se chovali méně ukázněně, zadaný úkol někteří nerespektovali.

V organizaci výchovně vzdělávacího procesu byly u vyučujících sledovány podobné přístupy, preferující zejména tradiční pojetí výuky. Sledované hodiny často charakterizovalo navození pozitivní pracovní atmosféry s formováním žákovské osobnosti a rozvojem čtenářských a komunikativních dovedností. Ve výuce byly uplatněny kooperativní techniky učení a dobře

využita vyučovací doba. Žákům bylo přiblíženo adekvátní množství nových poznatků, vhodně byly voleny analytické i syntetické postupy, osvojování vědomostí. Zvláště výrazným pozitivem výuky českého jazyka je kvalitně fungující povinně volitelný předmět žurnalistika, sdružující žáky 7. - 9. ročníků. Kromě jiných aktivit je jeho prostřednictvím vydáván školní občasník „Pavučina“. V rámci výuky mateřského jazyka jsou pořádány mnohé kulturně poznávací akce, pravidelně je navštěvována okresní knihovna. Žáci se každoročně zúčastňují olympiády v českém jazyce a pořádaných recitačních soutěží. Často obsazují přední místa.

Motivační působení na žáky učitelky aplikovaly s výraznou intenzitou. Oficiální prověřování znalostí bylo zařazováno v menší míře. Ověřování vědomostní úrovně žáků prolínalo sledovanou výukou na bázi neformálnosti a vstřícného vztahu mezi pedagogy a žáky. Zjevné zohlednění žáků s vývojovými poruchami učení bylo zaznamenáno pouze ojediněle, vyučující preferují začlenění těchto žáků dle jejich možností do běžné výuky. Pouze některé vyučovací jednotky byly uzavřeny hodnocením, případně sebehodnocením výkonu žáků. Požadavek průběžného hodnocení žáků v žákovských knížkách je vyučujícími respektován. Grafickou úroveň v sešitech některých žáků se nedaří přes vynaložené úsilí učitelek zvýšit, podobně i mluvený projev žáků stagnuje na nižších hodnotách. Vyučujícími jsou zadávány srovnávací testy z českého jazyka ve všech ročnících 2. stupně v rámci sjednocení požadavků na žáky a zjištění jejich vědomostní úrovně.

Komunikace mezi učitelkami a žáky korespondovala se způsobem vedení hodin. Byla zaznamenána zcela převažující atmosféra vstřícné produktivní spolupráce, vytvořen prostor i pro nonverbální komunikaci.

Kvalita vzdělávání v běžných hodinách českého jazyka má velmi dobrou úroveň. V oblasti péče o integrované žáky chybí systematickost a odbornost.

Anglický jazyk v 1. - 5. ročníku a německý jazyk ve 4. - 9. ročníku

Ve škole je vyučován anglický a německý jazyk. Časová dotace výuky odpovídá schválenému učebnímu plánu. Návaznost výuky je zajištěna zpracováním ročních plánů učiva, v kterých není rozdělení učiva jazyka německého do jednotlivých ročníků v souladu s učebními osnovami schváleného vzdělávacího programu - v 1. etapě výuky není zařazeno učivo nejfrekventovanější předložky se 4. a 3. pádem a jejich splývání se členem. Žáci si mohou vybrat volitelný předmět cvičení z německého a anglického jazyka pro 7. a 8. ročník a konverzaci v německém a v anglickém jazyce pro 9. ročník. Pro žáky 3. ročníku je zaveden kroužek německého a anglického jazyka. Žáci se specifickými poruchami učení a chování mají možnost navštěvovat jednou týdně kroužek německého jazyka vedený odbornou asistentkou.

Hospitace byly u jedné vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro první stupeň základní školy, dvou vyučujících s pedagogickou způsobilostí k výuce jazyka, jedné vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce německého jazyka na základní škole jedné vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka jazyků probíhá v kmenových učebnách. Všechny výukové prostory odpovídají psychohygienickým požadavkům, nejsou vybaveny pomůckami pro výuku cizích jazyků. Ve většině sledovaných hodin chyběly přehledy a výukové mapy učiva i didaktická technika. Z didaktické a výpočetní techniky mají vyučující možnost kazetové magnetofony a počítačové programy, ve sledovaných hodinách byl použit pouze kazetový radiomagnetofon. Některé pomůcky jsou již značně zastaralé a opotřebované – přehledy gramatiky, učebnice anglického jazyka pro 1. etapu. K výuce jsou využívány i rozličné kopírované materiály a časopis Hurra, který si žáci hradí sami. Práce pedagogů je ztížena početnými skupinami – až 25 žáků.

Vyučující dávali žákům jasné organizační pokyny, množství informací bylo většinou přiměřené náročnosti učiva i podmínkám třídy. V některých hodinách byl na úvod oznámen

žáky datum v cizím jazyce, někde byl sdělen vyučující plánovaný obsah hodiny. V kvalitních hodinách bylo využíváno rozmanitých vyučovacích metod a pracováno s žáky zajímavými formami – písně, práce s článkem v časopise, práce v kruhu, aj. Ve většině hodin byla převážnou část vyučovacího času uplatňována metoda výkladu a zadávání otázek vyučujícím s odpověďmi žáků, často chyběla část relaxační. Hodina pouze vyhovující byla vedena metodicky chybně, prověřována byla slovíčka nově probírané lekce písemným zkoušením, nový článek četli žáci samostatně pouze potichu a nedokázali poté reagovat na otázky vyučujícího. Ve všech hospitovaných hodinách chybělo závěrečné zhodnocení práce žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Motivace žáků byla prováděna střídáním činností, prokládáním hodiny písničkami, vytvořením příznivé atmosféry, pochvalou, použitím časopisu a v jedné vyučovací hodině vztahem k předmětu zeměpis, míra byla rozdílné úrovně. Zhodnocení a pochvala dobré práce žáků byly provedeny pouze v jedné hospitované hodině. Klasifikace je přiměřená.

Pravidla jednání jsou zřejmá, respektována byla osobnost žáka. Komunikativní schopnosti žáků byly rozvíjeny v malé míře díky použitým metodám práce ve většině vyučovacích hodin, chyběla interakce žák – žák. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá. Žáci projevovali k výuce pozitivní vztah, projevy nežádoucího chování se vyskytly v jedné ze sledovaných hodin, kdy žáci nespolupracovali s vyučujícím.

Výuka anglického a německého jazyka je celkově průměrná.

Chemie, přírodopis

Časová dotace předmětů odpovídá učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu, obsah učiva učebním osnovám. V tematických plánech pro školní rok 2001/2002 jsou zahrnuta témata i laboratorní práce. Žáci šestých ročníků si mohou prohloubit své vědomosti v přírodovědeckém kroužku.

Hospitováno bylo u dvou vyučujících, třetí byla dlouhodobě nemocná. Pro výuku chemie je využívána učebna, která je současně kmenovou třídou žáků šestého ročníku, výuka přírodopisu je realizována v kmenových třídách. Učebny svým zařízením a estetickou úrovní nevytvářejí podnětné a motivující učební prostředí. Ve většině není k dispozici žádná didaktická technika, chybějí nástěnné obrazy i další pomůcky. V učebně chemie není zaveden plyn a voda k žakovským laboratorním stolům, digestoř neslouží svému účelu - je v ní umístěno akvárium. V kabinetech chybí vycpaniny, moderní encyklopedie pro vyhledávání informací a dostatek klíčů k určování rostlin.

Z hlediska organizace měly vyučovací hodiny podobnou strukturu, a to zkoušení či opakování, výklad a zápis do žakovských sešitů. Lišily se pouze množstvím času, který byl věnován prověřování žakovských znalostí z minulých hodin. Výklad vyučujících byl zajímavý, mezi fakty byly vyvozovány souvislosti, bylo využíváno mezipředmětových vztahů. V několika hodinách bylo probíráno učivo, které svým obsahem přesahovalo rámec osnov. Na zjištění, zdali žáci učivu dostatečně rozumí a na jeho dostatečné procvičení a naučení se ve škole již nezbýval čas. Zápisům do žakovských poznámkových sešitů je věnováno dostatek času. Sešity mají většinou pěknou úpravu. Žáci nejsou zatěžováni psaním dlouhých zápisů z laboratorních prací, ale doplňují získané poznatky do předtištěných tiskopisů. Z pomůcek byly využívány obrázky z učebnice i publikace, video, anatomické modely a mikroskopické preparáty, v některých hodinách chyběly. Malý důraz byl kladen na poznávání prostřednictvím přímého pozorování.

Vstupní motivace spočívala většinou v nastínění plánu hodiny. V průběhu hodin byly jako motivační faktory využívány obsahová zajímavost učiva, návaznost na to co znají žáci z praxe i ostatních vyučovacích předmětů. Závěrečné hodnocení hodin bylo provedeno spíše

výjimečně, a to velmi krátce v závěru hodin nebo po zvonění. Pro hodnocení žákovských znalostí bylo velmi často využíváno písemných prověrek, které byly pro mnohé žáky zátěží. V jedné vyučovací hodině psali žáci tři prověrky, v další museli v časovém stresu bezprostředně odpovídat na diktované otázky. V jiných hodinách byli diktováním znevýhodněni žáci s vývojovými poruchami učení, o kterých pedagogicko-psychologická poradna informovala školu, že především v diktovaném textu nezachytí správně slova ve větě z důvodu selhávání sluchové analýzy a syntézy. Zpětné vazby, kterou poskytovaly výsledky prověrek, nebylo v jedné třídě využito (i když někteří žáci učivo zjevně neovládali, nebylo s nimi docvičeno, ale bylo probíráno učivo další). Zkoušení a opakování z minulých hodin bylo zaměřeno především na pamětné zvládnutí učiva, málo bylo využíváno vizuálních vjemů, pomůcky při zkoušení byly používány minimálně.

Velmi pozitivně je ČŠI hodnocena oboustranná přátelská, korektní i se smyslem pro humor vedená komunikace mezi vyučujícími a žáky, a to ve všech hodinách. Verbální i neverbální projev vyučujících je kultivovaný. Je škoda, že právě vzájemným komunikativním aktivitám vyhradili vyučující velmi krátký časový prostor a že převládala jejich dominantní role. V hodinách nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování žáků.

Celkově je výuka předmětu chemie a přírodopisu hodnocena jako průměrná.

Občanská výchova

Předmět je vyučován v jednododinové týdenní dotaci v souladu se vzdělávacím programem školy. Tématické plány pro výuku jsou velmi stručně zpracované, rámcově dodržované. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku dosahovala rozdílné úrovně od kvalitně promyšlené hodiny až po rutinní, jednotvárné vedení, postrádající zařazení vhodných učebních materiálů a volbu alternativních vyučovacích metod a forem práce.

Výuka občanské výchovy je zajištěna čtyřmi učitelkami, z nichž dvě svým dosaženým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, zbývající disponují pedagogickou způsobilostí. Zcela převažující počet hodin daného předmětu vyučuje učitelka plně způsobilá, avšak tato skutečnost neovlivňovala pozitivním směrem kvalitu vyučování. V učebnách zejména vyšších ročníků bylo patrné snížení zájmu žáků o tvorbu estetického prostředí. Ve vybavenosti výuky převažovalo pouze základní využití učebnic, tabule a sešitů žáků. Ani kabinet občanské výchovy nenabízí vyučujícím žádoucí fond učebního materiálu. Negativním inspekčním zjištěním se stal převažující statický charakter většiny zhlédnutých hodin, častá nečinnost žáků bez možnosti naplnění základních psychohygienických a somatických potřeb. Několikrát nebylo v závěru hodiny respektováno zvonění, žáci byli nuceni pracovat o přestávce.

V organizaci výchovně vzdělávacího procesu byly u vyučujících sledovány odlišné přístupy, odvíjející se z osobnostních a odborných předpokladů učitelů. Výuka se často vyznačovala monologem vyučující, který přinášel nízkou efektivitu výuky a s tím související chybějící rozvoj komunikativních dovedností žáků. Místy se objevily odborné chyby nebo neschopnost vyučující reagovat na dotazy a případné náměty žáků. Výuka byla v malé míře doplněna učebním materiálem a pomůckami. Ojedinele bylo konstatováno místy chaotické organizování práce žáků a nevyužití tabule znamenající u žáků stagnaci vizuálního vnímání učiva. Kladně hodnocená hodina byla rozmanitá metodicky, bylo začleněno vhodné, průběžné využívání obrazových pomůcek a funkční zařazení skupinové činnosti. Hodina se vyznačovala vysokou aktivitou a zájmem žáků o danou tematiku. Zřetel byl brán na dostupné možnosti školní úspěšnosti žáků, přiměřeně bylo voleno pracovní tempo. Byly vhodně uplatněny kooperativní techniky učení jako součást přirozeného formování žákovské osobnosti.

Motivační působení na žáky učitelky aplikovaly s odlišnou intenzitou, často zcela chybělo.

Samoučelné memorování pouček o dobrých lidských vlastnostech a správném chování se zákonitě míjelo účinkem. Prověřování znalostí nebylo cíleně zařazeno, pouze orientačně v průběhu výuky dostali žáci ojedinělou možnost reagovat na základě svých znalostí a zkušeností.

Pozitivní způsob komunikace mezi vyučující a žáky, vyznačující se vstřícností a vzájemnou dobrou pracovní atmosférou, byl zaznamenán pouze u jedné vyučující. Ostatní hodiny postrádaly konstruktivní souhru mezi učitelkami a žáky. Neadekvátní způsob vedení hodin přinášel zhoršenou kázeň ve třídě.

Kvalita vzdělávání v občanské výchově je velmi rozdílná u jednotlivých pedagogů, celkově je hodnocena jako průměrná.

Dějepis

Týdenní počet hodin dějepisu v jednotlivých ročnících odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Vyučující má tematické plány, které jsou zpracovány dle kapitol používaných učebnic. Část předloženého plánu rozvržení učiva dějepisu devátých ročníků je zpracována tak, že jsou uvedena pouze čísla kapitol bez uvedení konkrétních témat. Kontrolou zápisů v třídních knihách za školní rok 2000/2001 bylo zjištěno, že v předmětu dějepis v devátých ročnících ve školním roce 2000/2001 nebyly splněny osnovy dějepisu. Nebylo probíráno učivo „Historie České republiky po 2. světové válce“. Ve školním roce 1999/2000 toto učivo sice začalo být probíráno, ale všechno probráno nebylo.

Dějepis vyučuje učitelka s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhá v kmenových třídách, jejichž prostředí není svým zařízením ani výzdobou pro výuku příliš podnětné. Kabinet je vybaven průměrným množstvím starších pomůcek. Používání videofilmů je problematické vzhledem k tomu, že ve škole jsou pouze tři videa - jedno na 1. stupni a dvě na 2. stupni (IX. A a VI. C).

Struktura vyučovacích hodin měla klasickou podobu, a to opakování, výklad (frontální práce s celou třídou založená na řízeném rozhovoru) a zápis do žákovských poznámkových sešitů. Žákům se dostávalo potřebných informací a seznámili se s mnoha pojmy v souvislostech. Zápisu do žákovských sešitů bylo věnováno hodně času. V devátém ročníku, kde byl zápis diktován, mají žáci v sešitech zapsány nesprávné názvy. Učivo bylo vyvozováno ze znalostí žáků, ti byli vedeni k dalšímu vyhledávání informací v učebnicích, využívány byly i mapy. V hodinách chybělo zařazování relaxačních prvků. Didaktická technika i názorné pomůcky byly využívány minimálně. Vzhledem k užitým metodám a určité jednotvárnosti prováděných činností se u žáků nižšího ročníku projevovala únava a snížená míra pozornosti. V závěru všech hodin chybělo opakování, shrnutí a zjištění, co se žáci v hodině naučili a zdali byl výukový cíl splněn.

Vstupní motivace byla realizována stručným nastíněním plánu hodiny. Během vyučování byli žáci povzbuzováni a chváleni za dobrý výkon. Cílem bylo zvládnutí množství informací, méně bylo dbáno na rozvoj žákovy individuality, jeho schopnosti sebehodnocení a sebereflexe. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že rodiče jsou informováni o prospěchu. V závěru hodin chybělo zhodnocení jejich průběhu.

Ve všech hodinách převládalo mluvené slovo vyučující. V řízených rozhovorech se aktivita žáků jednotlivých tříd lišila. Ve vyšších ročnících, pokud jim byla dána příležitost, byli žáci aktivní a uplatňovali své znalosti. V šestém ročníku byl patrný nezájem většiny žáků.

Výuka dějepisu je hodnocena jako průměrná.

Fyzika

Učební plán předmětu je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Vypracované tematické plány rozvrhují učivo osnov do jednotlivých ročníků, je v nich brán zřetel na věkové zvláštnosti žáků a na bilaterální vztahy s matematikou. Laboratorní práce jsou uskutečňovány v rámci materiálních možností školy. Předmět obsahově nedoplňují volitelné nebo nepovinné předměty, částečně pouze pracovní činnosti (v oblasti elektrotechniky).

Všechny hodiny fyziky ve škole vyučují pedagogicky i odborně způsobilí učitelé. Odborná učebna fyziky, chemie a přírodopisu, která je zároveň kmenovou třídou, v hospitovaných hodinách byla využita pouze jedenkrát. Svému účelu slouží minimálně. Ani její výzdoba nevytvářela podnětné prostředí pro výuku fyziky. V kabinetu fyziky je umístěno dostatečné množství učebních pomůcek (s výjimkou videoprogramů). Ve sledovaných hodinách byly provedeny pro zpestření učiva demonstrační pokusy pouze s pomůckami pro žákovské experimenty (na učitelově stole málo viditelné a nepřehledné), úspěšný frontální a nepříliš průkazný skupinový pokus. Tím, že chybí odborná pracovna, mohou vyučující jen s obtížemi provádět demonstrační experimenty (přenášení pomůcek z kabinetu do tříd a zpět), laboratorní práce či frontální nebo skupinové pokusy. Učitelé si nemohou předem připravit experimenty a tím efektivněji využívat vyučovací čas. Žádnou didaktickou techniku vyučující do hodin nezapojovali, relaxační chvílky nezařazovali.

V organizaci hodin se vyučující většinou snažili, aby jejich struktura odpovídala věku a výukovým cílům. Organizační pokyny učitelů byly jasné, srozumitelné a přiměřené znalostem a možnostem žáků. Ve velmi dobrých hodinách se dařilo vytvářet u žáků pozitivní vztah k předmětu motivujícími otázkami, názornými příklady, možnostmi vytvářet zobecnění pozorovaných jevů, pochvalami. V některých hodinách vedlo pouhé pasivní opisování z tabule nevhodných příkladů k pasivitě žáků. Výklad byl vždy správně odborně připraven, ale jeho frontální forma zpravidla nepodněcovala aktivní zapojení většiny žáků do výuky, jak požaduje princip osnov v činnostním pojetí výuky. V hodinách chyběly problémové úlohy. K prověřování znalostí učiva je preferována forma časově dlouhých písemných prací před ústním zkoušením. V jedné z hospitovaných hodin byla žákům zadána nepromyšlená písemná práce s nejasným cílem a strukturou. Výsledkem byla pouze 30 % úspěšnost řešení příkladů, což nemá výpovědní hodnotu pro klasifikaci ani informační význam pro žáky. Pozitivem k objektivnímu hodnocení výkonu žáků se specifickými poruchami učení bylo v jedné ze sledovaných hodin zadání testu, umožňujícího prezentaci vědomostí každého žáka.

Vyučující zařazovali příklady z praxe, málo však používali prvky problémového vyučování. V hospitovaných hodinách nebyli žáci ústně zkoušeni. Na závěrečné zhodnocení hodin s pochvalou žáků, kteří se významněji zapojili do hodiny, čas nezbýval. S výjimkou jedné vyučovací hodiny, ve které byl zřejmý pozitivní vztah žáků k předmětu, byla aktivita tříd nízká. Podle kontroly žákovských knížek jsou rodiče o výsledcích žáků přiměřeně informováni.

Učitelé žáky oslovovali jménem, jejich slovní projev byl klidný, kultivovaný. Během výuky se snažili respektovat osobnost žáků. Žáci byli málo vedeni ke kooperativním formám práce, nabízený prostor k diskusi využívali velmi málo. Mezipředmětové vztahy byly v hodinách využívány v různé míře. Soutěže žáků ve fyzikálních vědomostech škola neorganizuje.

Celkově je průběh vzdělávání ve výuce fyziky hodnocen jako průměrný.

Zeměpis

Realizace počtu vyučovacích hodin učebního plánu v jednotlivých ročnících je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Tematické plány učiva odpovídají dotaci vyučovacích

hodin, při plánování výuky nedochází k duplicitě tematických celků učiva. Volitelné a nepovinné předměty se zaměřením na rozšíření učiva geografie se ve škole nevyučují.

Z celkového počtu 21 vyučovacích hodin zeměpisu je pouze 6 hodin vyučováno pedagogickými pracovníky bez odborné způsobilosti pro výuku zeměpisu, tento stav nemá zásadní vliv na kvalitu výuky. Zeměpisný kabinet má základní vybavení, některé nástěnné mapy však už neodpovídají současnosti a nejsou tak v souladu s žákovskými atlasy. Chybí i dostatečný počet naučné literatury pro skupinovou práci žáků v průběhu výuky. Pozitivem je využívání stojanů pro zavěšení nástěnných map.

Většina hospitovaných hodin byla velmi dobře připravená, učitelé v průběhu výuky využívali práci s nástěnnou mapou, žákovským atlasem i s učebnicí. Vynikající úroveň měla především hodina zeměpisu v 9. ročníku, vyučující efektivně využila práci ve skupinách. V této hodině žáci pracovali se zájmem na zadaných úkolech, pro svou práci měli připraveno dostatečné množství vhodného textového a obrazového materiálu. Žáci 6. až 9. ročníku dovedou používat atlasy, jejich základní orientace na nástěnné mapě má dobrou úroveň. Učitelé umožňovali žákům zapojit se do vyučování, případně sdílet svým spolužákům vlastní názory a poznatky. Hodnocení žáků vyučujícími bylo objektivní a ve většině případů mělo pozitivní vliv pro jejich další práci ve škole. Zápisy v žákovských sešitech odpovídaly probranému učivu, u většiny žáků byly přehledné a upravené.

Verbální i neverbální komunikace vyučujících se žáky měla velmi dobrou úroveň. Ve většině hospitovaných vyučovacích hodin však chyběl dostatečný časový prostor pro zjištění, zda žáci pochopili probrané učivo a pro zhodnocení jejich práce.

Celkově měla výuka zeměpisu velmi dobrou úroveň.

Tělesná výchova

Na 2. stupni se vyučuje celkem 61 hodin povinné tělesné výchovy, 20 hodin sportovní přípravy a 4 hodiny míčových her. V osmi třídách jsou žáci vyučováni podle učebního plánu čj.: 29 738/96-22-50 (třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy - zaměření na atletiku a kopanou). Tematické plány učitelů odpovídají tříhodinové dotaci tělesné výchovy za týden a jsou v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu školy.

V 6. - 9. ročníku se vyučují všechny základní složky tělesné výchovy (gymnastika, atletika, míčové hry, plavání, kondiční a koordinační cvičení). Pro žáky tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy škola organizuje každý rok lyžařské výcvikové kurzy a pravidelná sportovní soustředění. Lyžařský výcvik žáků, kteří nejsou zařazeni do tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy, je organizován pravidelně v 7. ročníku. Všichni žáci mají možnost navštěvovat v rámci povinné tělesné výchovy plavecký bazén, saunu a krytý zimní stadion. V rámci města škola aktivně spolupracuje s Atletickým a fotbalovým klubem Chrudim, uvolňuje žáky na sportovní soutěže a zajišťuje pomoc pedagogických pracovníků školy při organizování sportovních soutěží v rámci města i regionu.

Z celkového počtu 85 vyučovacích hodin tělesné výchovy na 2. stupni je 21 hodin vyučováno učitelem (trenérem II. třídy) bez odborné a pedagogické způsobilosti, tento stav nemá negativní vliv na kvalitu výuky tělesné výchovy ve škole.

Škola má dvě tělocvičny, menší je využívána pro výuku gymnastiky a na kondiční, průpravná a posilovací cvičení. Prostor a vybavení velké tělocvičny umožňuje výuku sportovní gymnastiky, míčových her a atletiky. Obě tělocvičny jsou udržované v čistotě, nedostatkem je uložené gymnastické nářadí v obou nářadovnách (dvoje rozebraná gymnastická bradla, poškozený metací stůl a gymnastický kůň, zničený gymnastický koberec). V jedné z nářadoven je uložen i zastaralý a nepoužívaný posilovací stroj. Palubová podlaha ve velké tělocvičně je v několika místech poškozená. Ke sportovnímu vybavení patří, uvnitř budovy

školy umístěná, rovinka s japexovým povrchem o délce 70 metrů. V letošním školním roce byl dokončen a předán škole sportovní areál s umělou trávou. Jeho součástí je hřiště na míčové hry (košíková, malá kopaná, házená, volejbal, tenis), sektor pro skok do výšky a běžecká atletická rovinka s povrchem z tartanu, na kterou navazuje sektor pro skok daleký. V areálu je i prostor pro nácvik vrhu koulí. Kabinet tělesné výchovy je velmi dobře vybaven náčiním pro lehkou atletiku, škola má pro své žáky i základní lyžařské vybavení.

Hospitované vyučovací hodiny byly kvalitně připravené. V době inspekce byly zaměřeny především na průpravu žáků v atletických disciplínách a základní gymnastice. Úvodní části hodin byly věnovány zahřátí organismu a průpravným cvikům zaměřeným na stanovený cíl vyučovacích hodin. Využita byla sprinterská atletická dráha s umělým povrchem (vnitřní prostory školy). Organizace výuky umožňovala všem žákům dostatek aktivního pohybu, všichni učitelé dbali na individuální přístup k žákům a respektovali jejich fyzické předpoklady. Všichni žáci měli sportovní oblečení, jejich přístup k hodinám tělesné výchovy byl pozitivní. Moderní formy, výborná motivace a kladné hodnocení výkonů žáků se projevovaly na jejich vysokém fyzickém nasazení ve vyučovacích hodinách. Pozitivní hodnocení podporuje i jejich zájem o sportovní reprezentaci školy.

Žáci se pravidelně zúčastňují všech soutěží pořádaných Asociací školních sportovních klubů a Domem dětí a mládeže Chrudim. Žáci sportovních tříd závodí v oficiálních soutěžích v rámci sportovních oddílů kopané a atletiky. Mezi výrazné úspěchy z poslední doby patří umístění na prvních místech v malé kopané, halové kopané, hokejbale (okresní kola) a 2., 3., a dvě 4. místa starších žáků a dorostenek na Mistrovství České republiky v lehké atletice. Na přeborech Pardubického kraje jednotlivců získal Školní atletický klub v roce 2001 celkem 79 medailí (21 zlatých, 37 stříbrných a 21 bronzových). Ve finále Mistrovství ČR družstev obsadily dorostenky 4. místo.

Celkově má výuka tělesné výchovy vynikající úroveň.

Hudební výchova

Výuka předmětu probíhala v souladu se schválenými učebními dokumenty. Sledované hodiny vyučovala učitelka odborně a pedagogicky způsobilá pro výuku hudební výchovy na 2. stupni základní školy. Hospitované hodiny vyučovaného předmětu přispívaly k rozvoji citové stránky života žáků. V rámci daných možností bylo podněcováno, rozvíjeno a kultivováno jejich estetické vnímání.

Sledované hodiny se vyučovaly v kmenových třídách, které neumožňovaly rozvoj hudebně pohybových aktivit žáků. Absence vhodné učebny (jedna z hodin se dokonce uskutečnila ve třídě určené pro výuku chemie, fyziky a přírodopisu) se projevovala nedostatečně podnětným prostředím, které nenapomáhalo ke komplexnímu estetickému působení na žáky. Přesto vyučující vhodně využívala didaktickou techniku a učební pomůcky. Doprovodná hra na klávesový nástroj, vynikající zpěvní hlas učitelky a zejména vokální aktivity pozitivně rozvíjely emocionální citění žáků. Vyučující se snažila o aktivní, tvořivou činnost žáků, věnovala se též hudební teorii a umožňovala žákům vhled do hudební kultury české i jiných národů.

Žáci si v souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem kultivovali svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického citění. Získávali a rozvíjeli své produkční schopnosti a dovednosti vokálními aktivitami. V hospitovaných hodinách bylo patrné, že se žáci dovedou kulturně chovat. Zřejmá byla snaha učitelky, přes výše uvedené nedostatečné materiální podmínky, žáky motivovat k pozitivnímu vztahu k hudbě. Ve vyučovacích hodinách nebyla zanedbávána psychohygiena střídáním činností žáků. Vyučující vedla žáky k péči o hlasivky. Nechyběla dechová a hlasově intonační cvičení. Vhodný výběr písní respektoval zájem žáků.

V hodinách panovala atmosféra vzájemného respektu a porozumění. Vyučující svým verbálním a neverbálním projevem příznivě ovlivňovala průběh vyučovacích hodin. Většina žáků má pozitivní vztah k vyučovacímu předmětu.

Celkově je úroveň vzdělávání v hudební výchově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

ČŠI pozitivně hodnotí profilaci tělesné výchovy, výstavbu sportovního areálu, vybavení pro sport. V materiálně-technickém zázemí ve většině ostatních předmětech jsou rezervy, nedostačující je počet odborných pracoven.

Ve sledované výuce je vesměs příznivá pracovní atmosféra, pozitivní jsou přístupy vyučujících k žákům. V organizaci a metodách převládá frontální výuka, často postrádající prvky alternativního vyučování.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je, vzhledem k velmi dobré úrovni prvního stupně a vynikající tělesné výchově, v souhrnu velmi dobrá.

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny

Ve školní družině pracuje pět oddělení, kde jsou zařazeni žáci prvního stupně, s vykazovaným počtem 117 žáků. ŠD zajišťuje pro žáky ranní i odpolední provoz v době od 6,00 – 16,30 hod., v době hlavních prázdnin i pobyt dětí mimo město.

Odborná a pedagogická způsobilost všech vychovatelek kladně ovlivňuje kvalitu vzdělávací práce. Školní družina nemá vlastní prostory pro činnost, využívá kmenové učebny prvního stupně. Část učebny je vybavena nábytkem a koberci pro výchovu žáků mimo vyučování, nelze však ovlivnit uspořádání žakovských lavic. Ve dvou místnostech nejsou k dispozici umyvadla, využívána jsou na hygienickém zařízení. Vybavení pomůckami a materiálem je skromné, avšak účelné a dětem volně dostupné. Pitný režim je zabezpečen ve spolupráci se školní jídelnou. Při výzdobě tříd i chodby se uplatňují vytvořené nápadité práce žáků za pomoci vychovatelek.

Školní družina má samostatný plán činnosti, který vychází z místních podmínek. Rozpis služeb vychovatelek umožňuje zajistit bezproblémový provoz včetně kroužků. Týdenní skladbu zaměstnání vychovatelky přizpůsobují zájmům a potřebám dětí. Jejich činnost charakterizují vystavené výrobky a výtvarné práce dětí. Vychovatelky upřednostňují pobyt žáků venku. Časté jsou vycházky a pohybové hry na školním hřišti a na zahradě. V rámci zájmové činnosti jsou kroužky šikovné ruce a logopedie. Veškerá povinná dokumentace je vedena. Vedoucí vychovatelka je členkou širšího vedení školy a veškeré informace přenáší na své podřízené. Školní družina se podílí na prezentaci školy při různých aktivitách, účastní se výjezdů do škol v přírodě, pravidelně připravuje dárky pro zápis do prvních tříd, pořádá letní tábory.

V pracovní činnosti školní družiny jsou střídány rekreační, odpočinkové i zájmové aktivity, odpovídající potřebám dětí a požadavkům pedagogiky volného času s ohledem na denní dobu i návaznost na vyučování.

Při činnostech jsou děti vedeny k toleranci a spolupráci. Mezi vychovatelkami a dětmi i dětmi navzájem převládají příjemné vztahy, dohodnutá pravidla jednání jsou akceptována.

Celkové hodnocení podmínek, kvality řízení, organizace a průběhu výchovně vzdělávací činnosti školní družiny je velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení podmínek vzdělávání navazuje na inspekční zpráva čj. 101 050/99-330 ze dne 16. ledna 1999. V uplynulém období nedošlo ve vedení školy ke změnám, k minimální obměně došlo mezi pedagogickými pracovníky, zejména v návaznosti na potřeby školy. Za zvyšujícího zájmu rodičů je stále více upevňován výchovně vzdělávací program školy se zaměřením na tělovýchovné aktivity - atletika a kopaná. Ředitel vychází ze zpracované koncepce rozvoje školy, která je dále podkladem pro realizování dílčích cílů, ty jsou postupně naplňovány a průběžně dotvářeny dle situace školy (výstavba sportovního areálu ve škole, otevření počítačové učebny, sportovní aktivity). Podněty a připomínky od jednotlivých pracovníků jsou využívány. Plán práce školy 2001/2002 rozpracovává úkoly ve všech bodech. Konkrétní úkoly, které vycházejí ze jmenovaných dokumentů jsou upřesněny v pravidelném měsíčním plánování.

Učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 nejsou zcela plněny (viz Hodnocení vzdělávání - předmět dějepis). Škola nabízí žákům 7. – 9. ročníků volitelné předměty v 17 skupinách: cvičení z anglického jazyka, z německého jazyka, z českého jazyka, z matematiky, konverzace v anglickém a německém jazyce, míčové hry, žurnalistika, vaření, výpočetní technika. Nepovinný předmět sportovní příprava je v 5. a 6. ročníku. Žáci 1. - 9. ročníku využívají i pestrou nabídku zájmové činnosti školy ve 33 útvarech, z toho pracuje 10 skupin se žáky s vývojovou poruchou učení. Jsou podporovány výjezdy žáků do škol v přírodě a lyžařských výcviků, kdy v loňském roce se uskutečnilo celkem 23 výjezdů.

Organizace řízení školy vychází z organizačního řádu a dalších navazujících organizačních norem. Rozhodnutí ředitele školy jsou jednoznačná a konkrétní. Při řízení vychází ředitel z zpracovaného zdokumentovaného systému vnitřních norem školy, využívá své poradní orgány - vedení školy, pedagogická rada, kolegium vedoucích předmětových komisí, rada atletických a fotbalových sportovních tříd, kolegium třídních učitelů, školní parlament. Vymezení povinností, práv a zákazů pro žáky ve vzdělávacím procesu jsou upraveny dokumentem Školní řád ZŠ. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. V prostorách s trvalým pobytem žáků nebyla zajištěna kontrola teploty vzduchu nástěnnými teploměry. Klasifikace se řídí zpracovaným Vnitřním klasifikačním řádem. Povinná dokumentace školy je vedena, kontrolou byly zjištěny drobné závady (neúplné vyplnění katalogových listů 4. a 5. ročníku). Výroční zpráva poskytuje velmi široký rozsah informací o výsledcích vzdělávání a o řadě školních a sportovních aktivit, který vede až k menší přehlednosti. Kladem je hodnocení činností předmětových komisí a zájmových útvarů za uplynulé období 2000/2001. Přístup k potřebným informacím je zaměstnancům dostatečně zabezpečen (nástěnné tabule, informační místnost, osobní kontakt). Přenos informací o žácích je nejčastěji zprostředkován prostřednictvím třídních učitelů a vedením školy, konáním konzultačních a informačních dnů. K informovanosti veřejnosti slouží také propagační materiály Profil školy - základní informace o škole. Tok informací odpovídá organizačnímu uspořádání školy, je v praxi funkční. Důvěrné informace o zaměstnancích a žácích jsou zajištěny před zneužitím. Vedení školy klade důraz na vhodnou a účinnou prezentaci na veřejnosti, zejména výkony na sportovních soutěžích (viz předmět tělesná výchova) a dalšími aktivitami (vystoupení pěveckého sboru pro seniory, společné akce s Jiřenkou - Ústav pro postiženou mládež s denním pobytem, hnutí Na vlastních nohou, školní akademie, spolupořádání sportovních městských a okresních soutěží...).

Začínající učitelé mají zajištěnu pomoc kvalifikovaných pedagogů. Vedení školy podporuje další vzdělávání pracovníků a vytváří podmínky pro uplatnění iniciativy pracovníků. Přesto ve školním roce 200/2001 bylo v rámci vzdělávání navštíveno 22 akcí jen 12 pedagogy. Systém hodnocení pracovníků je diferencovaný a má motivační charakter.

Kontrolní činnosti vychází z organizačního uspořádání, plány kontrolní a hospitační činnosti jsou

podrobně zpracovány. Kontrola plnění zadávaných úkolů je každodenní záležitostí a tvoří nedílnou součást řízení všech vedoucích pracovníků. Těžištěm jsou pravidelně a v dostatečném počtu prováděné hospitace. Na základě získaných informací jsou přijímána okamžitá opatření při poradě vedení po předchozích konzultacích s příslušnými pracovníky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Jednotlivé sledované oblasti - tj. plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků, kontrolní mechanismy jsou funkční, dostatečně operativní a vstřícné vůči žákům i pracovníkům, uvedené jevy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Podmínky pro vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Finanční prostředky NIV (neinvestiční výdaje) přidělené na rok 2000 byly vyčerpány v plné výši a použity k účelu, na který byly rozpočtem určeny. Z celkového čerpání NIV bylo nejvíce finančních prostředků vynaloženo na mzdové prostředky (71 %).

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Porovnáním výkazu Škol (MŠMT) P 1-04 s přiděleným rozpočtem a mzdovou rekapitulací za rok 2000 nebylo zjištěno překročení závazných ukazatelů mzdové regulace (limit počtu zaměstnanců, prostředků na platy a ostatních plateb za provedenou práci). Čerpání mzdových prostředků bylo shodné též s účetním stavem.

Pro odměňování zaměstnanců má organizace vypracován vnitřní mzdový předpis, který vychází z platných právních předpisů a upravuje poskytování platu, příplatků a ostatních platových složek zaměstnanců školy. V tomto vnitřním předpisu chybí ustanovení o postupu při zařazování topiče do příslušného platového stupně. U namátkově vybraných zaměstnanců byla provedena kontrola zařazení do platových tříd a platových stupňů. Při kontrole zápočtu let praxe byl u jedné pracovnice zjištěn chybný zápočet mateřské dovolené a chybný zápočet doby evidence na úřadu práce.

Při vyplácení nadtarifních složek mezd (osobní příplatky a mimořádné odměny) je postupováno dle obecně závazných právních předpisů. Stanovení osobního příplatku pracovníkům školy se řídí „Zásadami přiznání osobního příplatku“ pro příslušný rok. Odměny jsou poskytovány za úspěšné splnění mimořádného nebo významného pracovního úkolu v rámci stanoveného závazného limitu školy (organizace soutěží, zajišťování kulturních akcí, práce s dětmi mimo vyučovací hodiny, lyžařský výcvik, škola v přírodě, výlety). Zvláštní příplatky jsou vypláceny pouze za třídnictví a při stanovení jejich výše nebylo zjištěno porušení platného mzdového předpisu. Tyto příplatky za třídnictví nebyly uvedeny u příslušných pracovníků na vystavených platových výměrech. Příplatky za vedení odpovídají organizačnímu schématu školy a současně i obecně závaznému právnímu předpisu.

Při kontrole uzavřených dohod o provedení práce bylo zjištěno ve dvou případech překročení limitu 100 h ročně, ve dvou případech byly zjištěny administrativní nedostatky a v jednom případě byla dle mzdového listu vyplacena částka, která neodpovídala uzavřené dohodě.

Personální dokumentace zaměstnanců je vedena a v době inspekce obsahovala všechny doklady potřebné pro zařazení do funkce, platové třídy a platového stupně.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Finanční prostředky ONIV (ostatní neinvestiční výdaje) byly vyčerpány v plné výši. Z těchto prostředků byl hrazen nákup učebnic a školních potřeb (43 %), cestovné (20 %), knihy, učební pomůcky a tisk (17 %), nákup služeb (13 %), služby, školení a vzdělávání (5 %) a ochranné pomůcky (2 %).

Při namátkové kontrole cestovních příkazů byly zjištěny ve většině případů administrativní nedostatky. Cestovné je vypláceno pracovníkům školy jednak bezhotovostně, současně s výplatou a jednak v hotovosti. Při manipulaci s peněžní hotovostí dochází k rozporu s „Metodickým pokynem ředitele k oběhu účetních dokladů“. Namátkou vybrané přijaté faktury obsahovaly všechny předepsané náležitosti a při jejich kontrole nebylo zjištěno porušení obecně závazného právního předpisu.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky nebyly pro rok 2000 škole přiděleny.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Kontrolou účetních a mzdových dokladů v kontrolovaných oblastech, v rozsahu uvedeném ve zprávě, nebylo zjištěno nevhodné čerpání prostředků ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Vybavení odborné učebny pro výuku informatiky

Učebna výpočetní techniky je vybavena 14 počítači připojenými na školní počítačovou síť, skenerem, tiskárnou a digitálním fotoaparátem. Připojení školy na Internet je bezdrátové. Žáci mohou využívat připojení na Internet v době velké přestávky a v době mimo vyučování každý pracovní den do 17.00 hodin. Z psychohygienického hlediska je nedostatkem nevyhovující větrání učebny.

(Celkem je ve škole 23 počítačů, v současné době jsou připojeny 4 kabinety na školní počítačovou síť.)

Dotazník pro rodiče

Součástí inspekční činnosti bylo zjištění názorů rodičů na průběh a podmínky vzdělávání prostřednictvím dotazníků, které byly rozdány všem žákům 5. a 8. tříd. Výsledky jsou přílohou.

Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů ve škole

Součástí komplexní inspekce tvořilo sledování a hodnocení výše uvedené problematiky a hodnocení využívání metodických pokynů MŠMT ČR čj. 14 514/2000-51 a 28 275/2000/22 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.

Tematicky zaměřený úkol byl vyhodnocen prostřednictvím žákům zadaných dotazníků, besed se žáky, pozorování života školy, analýzy vybrané dokumentace školy, rozhovorů s metodikem prevence, ředitelem školy, výchovnou poradkyní a dalšími zainteresovanými pracovníky.

Vedení školy spolu s pedagogickým sborem a zvláště vybrané pedagogické osobnosti přistupují dlouhodobě velmi zodpovědně k dané problematice současného života dětí. Preventivnímu působení na žáky se věnují s nebývalou intenzitou a nasazením. Významnou pozitivní roli sehrává profilace školy sportovním směrem, přirozenou cestou nabízející žákům i v jejich volném čase tělovýchovné aktivity, tréninky, soustředění, zápasy a další sportovní akce.

Rozsáhlý preventivní program „Škola bez drog a násilí“ na vysoké odborné úrovni postihuje všechny oblasti života žáků včetně vnější spolupráce školy zejména s jejich rodiči, dále se subjekty preventivních aktivit jako je Policie ČR, Městská policie Chrudim, metodik prevence Okresního úřadu Chrudim, odborní lékaři a pediatři, pracovníci střediska výchovné péče a další. Realizace programu je sledována a pravidelně pozitivně vyhodnocována. K nejvýznamnějším dlouhodobým aktivitám školy patří „Peer program“, nabízející žákům vyplnění volného času prospěšnými aktivitami, i zapojení se do hnutí „Na vlastních nohou“, ve kterém žáci prostřednictvím kreseb získávají finanční obnosy věnované charitativním účelům.

Školní knihovna a videotéka jsou vybaveny v dostatečné míře příslušnými tituly. V dotazníkové akci pro žáky zcela převládly pozitivní názory na činnost školy.

Přijatý a realizovaný systém prevence sociálně patologických jevů je funkční, koncepční a velmi účinný.

Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrana (dále jen BOZP a PO)

Úkoly BOZP a PO jsou zajišťovány ředitelem školy ve spolupráci s odbornou firmou. Vstupní školení zaměstnanců provádí ředitel školy, periodická školení zaměstnanců včetně školení vedoucích zaměstnanců provádí odborná firma. Periodická školení žáků jsou prováděna formou poučení na začátku školního roku a v průběhu roku při ostatních akcích pořádaných školou se záznamy v třídní knize. Školení zaměstnanců speciálních profesí (topič, učitel fyziky, pracujících s elektrickými zařízeními) jsou prováděna v předepsaných lhůtách.

Prevence a vyhledávání rizik jsou zabezpečeny zpracovanou „Analýzou rizik pro ZŠ Chrudim, U Stadionu“.

Osobní ochranné pracovní prostředky jsou poskytovány v souladu se „Směrnicí pro poskytování OOPP, čisticích a dezinfekčních prostředků“.

Záznamy o zdravotní způsobilosti zaměstnanců jsou prováděny lékařem přímo na kartě bezpečnosti práce zaměstnance.

Revize elektroinstalace, hromosvodů, přenosného elektrického nářadí jsou prováděny nebo obnoveny v určených lhůtách včetně revizí tělocvičen a tělocvičného nářadí.

Posouzení požárního nebezpečí bylo zpracováno v prosinci 1996. Požární řád, požární poplachové směrnice, požární evakuační plán a grafické znázornění únikových cest jsou vyvěšeny na viditelných místech včetně označení únikových cest. Nástěnné požární hydranty a hasící přístroje jsou umístěny na viditelných a přístupných místech a označeny revizním štítkem.

Poslední prověrka BOZP byla provedena 10. dubna 2001.

Traumatologický plán (opatření první pomoci) je v platnosti od 1. března 2001.

Zaměstnanci školy byli 14. listopadu 2001 seznámeni s „Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení“ dle věstníku MŠMT ČR č. 5/2001.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Inspekční zpráva čj. 101 050/99-3300 ze dne 16. ledna 1999.
2. Vzdělávací program Základní škola čj. 29 738/96-22-50.
3. Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-02.
4. Zřizovací listina ze dne 11. prosince 2000.
5. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 2622/2000, ze dne 20. prosince 2000.
6. Organizační řád školy ze dne 1. ledna 2001.
7. Učební plán základní školy pro školní rok 2001-2006.
8. Koncepce rozvoje školy pro školní rok 2000-2004.
9. Plán práce školy ze dne 3. září 2001.
10. Měsíční plány ve školním roce 2001/2002.
11. Plán práce třídního učitele ve školním roce 2001/2002.
12. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy ze dne 3. září 2001.
13. Osobní plán ředitele školy ve školním roce 2001/2002.
14. Plán soustředění pro školní rok 2001/2002.
15. Pracovní náplně pedagogických a nepedagogických pracovníků školy ze dne 29. prosince 2000.
16. Vnitřní klasifikační řád ze dne 3. září 2001.
17. Zápisy z pedagogických rad.
18. Katalogové listy žáků.
19. Třídní výkazy žáků.
20. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001.
21. Kontrolní systém školy ze dne 1. září 2001.
22. Plán kontrol a úkolů ze dne 1. září 2001.
23. Plán hospitací za I. pololetí školního roku 2001/2002.
24. Vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2000/2001.
25. Výběr ze žakovských sešitů a žakovských knížek v hospitovaných třídách.
26. Rozvrhy hodin ve školním roce 2001/2002.
27. Třídní knihy hospitovaných tříd ve školním roce 2001/2002.
28. Třídní knihy 5. - 9. tříd za školní rok 2000/2001.
29. Tematické plány učiva sledovaných předmětů.
30. Protokoly komisionálních zkoušek za školní rok 1999/2000, 2000/2001.
31. Docházkový sešit školní družiny ve školním roce 2001/2002.
32. Zápisní lístky žáků ve školní družině ve školním roce 2001/2002.
33. Přehled výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině 2001/2002.
34. Týdenní skladba zaměstnání ve školní družině 2001/2002.
35. Rozpis služeb vychovatelek ve školní družině 2001/2002.
36. Osobní dokumentace zdravotně postižených žáků školy.

37. Výkaz o základní škole V3-01 k 30. září 2001.
38. Ekonomické zdůvodnění zvýšení finančních prostředků na práci s integrovanými žáky ve školním roce 2001 - 2002 čj. Ř 110/10/2001 ze dne 8. října 2001.
39. Zápisy z jednání metodických komisí českého jazyka a občanské výchovy.
40. Rámcový plán dyslektického kroužku (bez uvedení data).
41. Přehled tématických besed na školní rok 2001/2002 - nabídka Městské policie v Chrudimi, oddělení prevence kriminality.
42. Preventivní program Základní školy Chrudim, U Stadionu 756, Chrudim 3 v oblasti zneužívání návykových látek a boji proti ostatním patologickým jevům „Škola bez drog a násilí“ čj. Ř 088/09/2001 ze dne 3. září 2001.
43. Dokument „Protidrogová politika školy“.
44. Traumatologický plán platný od 1. září 2001.
45. Zápis z projednání upraveného rozpočtu v roce 2000.
46. Čerpání finančních prostředků ze Školského úřadu Chrudim ze dne 5. ledna 2001.
47. Vnitřní mzdový předpis školy ze dne 22. prosince 1999.
48. Zásady přiznání osobního příplatku pracovníkům školy ze dne 24. ledna 2001.
49. Rozhodnutí ředitele o odměnách pro pracovníky školy za rok 2000.
50. Mzdová inventura za rok 2000.
51. Mzdová rekapitulace za rok 2000.
52. Mzdové listy roku 2000.
53. Dohody o provedení práce a pracovní činnosti uzavřené v roce 2000.
54. Personální dokumentace namátkově vybraných pracovníků.
55. Hlavní účetní kniha za rok 2000.
56. Metodický pokyn ředitele k oběhu účetních dokladů ze dne 1. července 1999.
57. Vnitřní předpis o poskytování cestovních náhrad při pracovních cestách s účinností od 1. ledna 1999.
58. Účtový rozvrh na rok 2000.
59. Rozvaha rozpočtových organizací ze dne 30. ledna 2001.
60. Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za rok 2000.
61. Namátkově vybrané přijaté faktury roku 2000.
62. Vybrané cestovní příkazy za rok 2000.
63. Organizační schéma na rok 2000.
64. Analýza rizik zpracovaná v měsíci srpnu a září 2001 pro ZŠ Chrudim, U Stadionu.
65. Směrnice pro školení zaměstnanců o BOZP ze dne 1. ledna 2001.
66. Presenční listina školení zaměstnanců o BOZP dne 31. srpna 2001.
67. Školení vedoucích zaměstnanců ze dne 31. srpna 2000.
68. Zpráva o prověrce PO a BOZP na ZŠ Chrudim, U Stadionu ze dne 10. dubna 2001.
69. Sešit evidence pracovních úrazů s posledním záznamem dne 20. června 2001.
70. Sešit evidence školních úrazů s prvním záznamem 30. září 1987.
71. Směrnice pro poskytování OOPP, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků ze dne 29. prosince 2000, čj. Ř/191/12/2000.
72. Presenční listina ze dne 14.11.2001, seznámení s Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení dle věstníku MŠMT ČR č. 5/2001.

73. Pravidla chování žáků ve školní jídelně ze dne 3. září 2001.
74. Řád školní družiny ze dne 3. září 2001.
75. Provozní řády odborných učeben ze dne 3. září 2001 (výpočetní technika, školní dílna, školní pozemek, tělocvičny školy a přilehlé pozemky, výtvarná výchova, cvičná kuchyňka, hudební výchova, chemie a fyzika) a venkovní areál ze dne 8. října 2001.
76. Seznam lékárníček.
77. Evidenční karty bezpečnosti práce – 52 kusů.
78. Kniha BOZP s prvním záznamem z 23. ledna 1996 a posledním záznamem 20. prosince 2001.
79. Osvědčení ze dne 25. dubna 2001 o zaškolení a přezkoušení dle § 4, vyhlášky č. 50/78 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění pozdějších předpisů, s platností na 2 roky pro školníka.
80. Osvědčení ze dne 18. dubna 2001 o zaškolení a přezkoušení dle § 11 vyhlášky č. 50/78 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění pozdějších předpisů, s platností na 3 roky pro učitele fyziky.
81. Revizní zprávy ze dne 28. srpna 2001 - tělocvična malá, velká.
82. Požární kniha založena 27. února 1978 s posledním zápisem den 20. prosince 2001.
83. Požární a evakuační plán školy ze dne 1. září 1995.
84. Požární poplachové směrnice zpracované v září 2001.
85. Grafický plán evakuace.
86. Řád ohlašovny požáru ze dne 1. září 1995.
87. Posouzení požárního nebezpečí z prosince 1999.

ZÁVĚR

Škola pokračuje v realizaci vzdělávacího programu s rozšířenou výukou tělesné výchovy, o který je ze strany rodičů a žáků velký zájem.

Kladem je kvalitní zázemí žáků v atletice a kopané, vytváření mnoha dalších aktivit v rámci výuky i mimo ní.

V roce 2001 byla dokončena výstavba sportovního areálu školy a otevřena počítačová učebna. Na škole pracuje stabilizovaný kolektiv pracovníků. Materiálně technické zázemí pro tělesnou výchovu vyniká oproti podmínkám ostatních předmětů.

Přestože je průběh vzdělávání hodnocen jako velmi dobrý, jsou rezervy v organizaci hodin a používání alternativních metod a forem práce.

Vedení školy vytváří velmi dobré podmínky ve smyslu systematičnosti a promyšlenosti v oblasti řízení. Pokračuje tak v pozitivním trendu konstatovaném v poslední inspekční zprávě ze dne 16. ledna 1999 a nadále jej prohlubuje.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Rečlová	V. Rečková, v. r.
Členové týmu	Mgr. Jana Richterová	J. Richterová v. r.
	Mgr. Božena Šifnerová	B. Šifnerová v. r.
	Mgr. Eva Škodová	E. Škodová v. r.
	Mgr. Vladimír Tomek	V. Tomek v. r.
	Mgr. František Víšek	F. Víšek v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Eva Nováková Lenka Hrubá Jan Bakeš	

V Pardubicích dne 11. února 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. února 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Josef Štěpánek

Mgr. J. Štěpánek v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	4. 4. 2002	102 091/02-2450
Zřizovatel	4. 4. 2002	102 092/02-2450
Rada školy	-----	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány